

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-119 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-06/111-50
Karar Tarihi : 12.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN,
Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: İsmail Yücel ARDIÇ, Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Uşak Sarraflar, Kuyumcular ve Saatçiler Esnaf Odası
Bozkurt Mah. Yücelti Sok. No:1 Kat:3 Uşak

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Uşak ilinde faaliyet gösteren Uşak Sarraflar, Kuyumcular ve Saatçiler Esnaf Odasının çeşitli karar ve uygulamalarla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.11.2013 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 16.12.2013 tarih ve 2013-1-119/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 26.12.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 04.02.2014 tarih ve 2013-1-119/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle;

- Uşak Sarraflar, Kuyumcular ve Saatçiler Esnaf Odasının (Oda) kuruluşundan bu yana Uşak'ta faaliyet göstermek üzere piyasaya giren her kuyumcudan bağış adı altında zorla yarım kilo altın almakta olduğu, Odanın her bir devir işleminde de 250 gram külçe altın aldığı, dükkan açıp bağış yapmayanlara çeşitli yollarla baskı kurulduğu,
- Odanın bir fiyat listesi yayımlayarak (Diji kur sistemi) bu listeye uymayanlar hakkında alışverişlerinin yarısı oranında ceza kesmekte olduğu,
ifade edilerek söz konusu Oda hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, söz konusu Odanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamadığı ve dolayısıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(5) Dosya konusu başvuru dilekçesinde ve önaraştırma kapsamında raportörlerce yapılan görüşmelerde temelde iki iddia öne çıkmaktadır: Bu iddialardan ilki, Odanın¹ yeni işyeri açan veya mevcut işyerini başkasına devreden üye kuyumcudan zorla bağış adı altında para veya altın topladığı, buna uymayanlara ceza kestiği ve toptancıları Uşak iline

¹ 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre karma nitelikte olan Odaya, kuyumcuların yanı sıra saatçiler de üye olabilmektedir. Dosyadaki bilgilere göre, Uşak il merkezinde 70 civarında kuyumcu faaliyet göstermekte olup, bunların 55'inin ilgili Odaya kayıtlı olduğu anlaşılmaktadır.

sokmadığına ilişkindir. İkinci iddia ise, Odanın altın fiyatlarına ilişkin olarak bir liste fiyatı duyurduğu, bu fiyatlara uymayanlara yine yukarıda belirtildiği gibi ceza kesildiği, toptancıların ve tamircilerin bu kişilerle iş yapmasının engellendiğine ilişkindir.

- (6) Görevli raportörlerce, başta incelemeye konu Oda olmak üzere üye kuyumcularda ve kuyumculuk tamir işleriyle uğraşan işyerlerinde yerinde yapılan inceleme ve görüşmeler sonucunda, inceleme konusu iddiaları destekleyecek herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır. Başvuru konusuyla ilgili olarak Oda resmi defterlerinde yapılan incelemede, Odanın üyeleri hakkında almış olduğu bir karara da rastlanılmamıştır. Ayrıca, başvuru konusuyla ilgili olarak mahkemeye bir dava açıldığı, davacının Odaya vermiş olduğu 500 gr altının bağış ve yardım olarak verildiğinin anlaşılması ve bununda yazılı belgelerle kanıtlanması nedeniyle davanın reddedildiği görülmüştür.
- (7) Diğer yandan yukarıda yer alan iddiaları dile getiren kuyumcular, Odanın kendilerine yönelik herhangi bir müeyyidesinin olmadığını belirtmişlerdir. Söz konusu kuyumcular, kendilerinin bizzat herhangi bir müeyyideye maruz kalmadıklarını belirttikleri gibi Oda tarafından herhangi bir müeyyideye uğramış bir kuyumcu ismi de verememişlerdir. Dolayısıyla söz konusu iddiaların soyut düzeyde kaldığı kanaatine ulaşılmıştır. Üstelik görüşme yapılan diğer kuyumcular, Odanın gönüllük esasına dayalı olarak bağış kabul ettiğini, Odanın duyurmuş olduğu fiyatların tavsiye niteliğinde olduğunu; kuyumculuk tamir işleriyle uğraşanlar da Odanın kendileri üzerinde herhangi bir baskısının olmadığını ifade etmişlerdir. Son olarak Uşak'ta pek çok kuyumcunun Atasay, Favori ve Aris gibi firmaların bayisi oldukları ve dolayısıyla bayilik sistemi ile çalışan kuyumculara Odanın toptancılar vasıtasıyla bir baskı uygulamasının olası olmadığı görülmektedir.
- (8) Yukarıda yer verilen bilgilerden hareketle hakkında inceleme yapılan Oda hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca bir soruşturma açılmasına yer olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (9) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
12/02/2014 tarihli ve 14-06/111-50 sayılı Kurul Kararı

Kurulun 12/02/2014 tarihli ve 14-06/111-50 sayılı Kurul toplantısında görüşülen Uşak ilinde faaliyet gösteren Uşak Sarraflar, Kuyumcular ve Sanatçılar Esnaf Odası' nın çeşitli karar ve uygulamalarla 4054 sayılı rekabetin korunması hakkında Kanunun 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre 4054 sayılı rekabetin korunması hakkında kanunun 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmaması kararına aşağıdaki gerekçeler nedeniyle karşıyım.

İncelemeye konu başvuruda adı geçen teşebbüs birliğinin kuyumculuk mesleği ile uğraşmak üzere işletme açanlardan 500 gram işletmesini devredenlerden 250 gram altını bağış adı altında aldığı, bunun geri iade edilmediği iddia edilmiş ve bu kapsamda anılan zorunlu bağışı verdiği bilinen 22 kişinin isimlerine başvuru ekinde yer verilmiştir.

Karara esas Raporda teşebbüs birliği temsilcileri anılan iddiaları kabul ettikleri ve anılan işlemi genel kurul kararı doğrultusunda yaptıklarını ifade etmişlerdir. Kuyumculuk mesleğini icra etmek üzere piyasaya girmek isteyenlerden bağış adı altında alınan bedellerin piyasaya bir giriş engeli yaratıp yaratmadığı üzerinde durulmaksızın bu konuda verilen bir başka mahkeme kararına atıfta bulunularak işlemin rekabet ihlali olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mesleğe girişte alınan yarım kilo altın başvuruda da belirtildiği üzere yaklaşık 47.500.-₺ devirde alınan 250 gram altın yaklaşık 23.750.-₺ yapmakta bu da önemli bir bölümü küçük esnaf olarak nitelenebilecek teşebbüsler için yüksek kabul edilebilecek bir tutara tekabül etmekte ve anılan bedelin haklı alınış gerekçeleri konusunda yeterli açıklama yapılmamaktadır. Anılan uygulamanın genel kurul kararı ile yapılmış olması da işlemin yasallığını ve rekabet açısından sorun olmadığını ortaya koymaz.

Bilindiği üzere Rekabet Kurulu'nun 17.12.2003 tarih 03-80/967-397 sayılı ve 15.1.2004 tarih, 04-03/49-14 sayılı ve 24.06.2004 tarih ve 04/-43/522-146 sayılı kararları ile Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)' ne üye olmak üzere başvuran teşebbüslerden giriş bedeli olarak yüksek tutarlar talep edilmesi nedeniyle Kurulca Adı geçen teşebbüse uyması gereken hususları yapması konusunda alınan kararlar tebliğ edilmiş, bunlara uyulmaması üzerine de süreli cezalar uygulanmış, ancak anılan kararların Danıştay 13. Dairesinin 17.12.2007 tarih ve 2007/1302 sayılı kararı ile iptal edilmesi ve **Kurul kararları ile yapılması istenilen düzenlemelerin bilahare TÜRSAB tarafından yerine getirilmesi üzerine** durum yeniden değerlendirilmiş ve yeniden karar verilmesine gerek olmadığına Kurulun 10.08.2007 tarih ve 07-67/818-m sayılı toplantısında karar verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde anılan uygulamanın yaygınlığı göz önünde tutularak Kurulun geçmiş kararları doğrultusunda uygulamanın piyasa giriş engeli yaratıp yaratmadığına yönelik değerlendirme yapılması ve bu bağlamda Kurulca işlem tesisi gerekirken, bunun yapılmaması ve şikayetin reddine karar verilmesi karara muhalif olmamızı gerektirmiştir.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi

